

уможливило державне втручання на цьому ринку. Можна очікувати, що після адаптації національного законодавства ці невизначеності будуть вирішені.

Таким чином, вступ до Енергетичного співтовариства буде мати такі наслідки для розвитку енергетичного ринку України:

1. Споживачі газу та електроенергії зможуть вільно обирати постачальників, виходячи з найбільш вигідних умов і ціни;

2. Постачальники газу та електроенергії з країн-членів Енергетичного співтовариства отримають право виходу на ринок України, і навпаки. Це створить умови для конкуренції між постачальниками за споживача всередині країни та відкриє можливості для вітчизняних постачальників вільно продавати газ та електроенергію на європейському газовому ринку (що особливо актуально для експорту електроенергії до країн ЄС);

3. Створить єдине правове поле для вирішення можливих конфліктів з постачальниками енергоносіїв. Це посилить переговорну позицію України на міжнародній арені та буде стримувати державних посадовців від укладання непрозорих угод на енергетичному ринку;

4. Україна буде змушена провести у короткий строк кропітку роботу по адаптації національного законодавства до європейських норм, забезпечити їх реальну імплементацію та зробити значні інвестиції в модернізацію енергетичної інфраструктури для забезпечення технічної можливості торгівлі енергоресурсами в рамках Енергетичного співтовариства (зокрема синхронізацію електропередавальних мереж з ETNSO-E, модернізацію національної ГТС тощо).

В будь-якому випадку нинішнє приєднання України до організації Енергетичного співтовариства є і буде залишатися у середньостроковій перспективі доброю можливістю для модернізації національного енергетичного ринку та економіки країни в цілому. І лише від наступних реальних кроків нашої держави буде залежати, чи зможе Україна отримати вигоди від вступу до цієї впливової організації, чи ні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства» від 15 грудня 2010 року. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=4664>.

2. Про засади функціонування ринку природного газу: Закон України від 8 липня 2010 року № 2467-VI [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2467-17>.

3. Закон України «Про електроенергетику» від 16 жовтня 1997 року. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/575/97-%D0%B2%D1%80>.

4. *Annual Energy Outlook 2002. With Projections to 2020. Desember 2001.* // [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.eia.org>.

АНДРІЙ МЕЛЬНИК

ЕНЕРГЕТИЧНА ПОЛІТИКА НІМЕЧЧИНИ З ОГЛЯДУ НА РОЗВИТОК СУЧАСНОСТІ

ФРН – одна з найбільших і найуспішніших європейських і світових економік, яка задовольняє лише незначну частину своїх потреб в енергетичних ресурсах за рахунок власних джерел. Водночас країна завдяки поєднанню політики диверсифікації імпорту з високими стандартами енергозбереження має переважний вплив на формування ділових відносин із постачальниками вуглеводневих ресурсів, ключовими з яких є Росія, Норвегія і Нідерланди.

Аналізуючи енергетичну політику Німеччини, можна побачити, що митою Німеччини продемонструвати, що успішна індустріальна економіка може перейти від ядерного і

викопного палива до поновлюваних джерел енергії та енергоефективності, вийшовши від залежності інших країн з огляду на розвиток сучасності [3].

Маючи розвинену економіку, Німеччина на п'ятому місці у світі за споживанням електроенергії. Попри те, що державна політика спрямована на енергозбереження та розвиток відновлюваних джерел енергії, таких як енергія сонця, вітру, біомаси, гідро- та геотермальна енергія, більша частка енергоспоживання, як і раніше, припадає на традиційні джерела. 2014 року німецький енергетичний баланс має такий вигляд у відсотках:

- нафта – 33,4%;
- природний газ – 20,98%;
- буре вугілля – 12,1%;
- бітумінозне вугілля – 12,3%;
- атомна енергетика – 8,0%;
- гідроенергетика та енергія вітру – 1,7%;
- біопаливо та переробка сміття – 9,9%;
- інше – 2,0%.

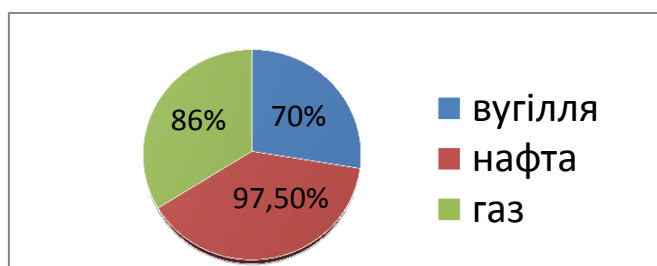

Рис. 1. Імпортна залежність енергетики ФРН станом на 2014 рік

Джерело: розраховано автором за даними [4]

За даним рисунком бачимо наступну ситуацію, яка є негативною для енергетики Німеччини, тобто за природними ресурсами вона на 83% залежить від імпорту з зовні.

Проте частка електроенергії з відновлюваних джерел у Німеччині зростає з 6% до 25% усього за десять років. Перехід до вискоелективної поновлюваної енергії принесе економіці країни інвестицій у розмірі 200 млрд. євро. Вже більше 380 тис. німців працюють в секторі поновлюваної енергетики, а це значно більше, ніж у звичайній енергетиці.

Енергетична трансформація в Німеччині полягає не лише у відході від атомної енергії та енергії корисних копалин в енергетичному секторі. Електрика складає лише близько 20% національної енергетичної потреби, тоді як приблизно 40% припадає на опалення і 40% на потреби транспортування. Увага громадськості головним чином зосереджена на енергетичному секторі, де особливо наголошується відхід від ядерної енергії до енергії вітру і сонця [1].

Відмова від атомної енергетики уряд ФРН має намір компенсувати за допомогою збільшення частки відновлюваної енергетики. Проте ситуація в 2012–2013 роках показала також необхідність у збільшенні допоміжних потужностей, найефективнішими серед яких вважають парогазові когенераційні електростанції. Тут уряд ФРН звернув увагу на ще не досліджені можливості національної газовидобувної промисловості, а саме нетрадиційний газ, і поставив завдання відповідним федеральним науково-дослідним установам ретельно проаналізувати цей вид ресурсів до 2016 року. Водночас німецькі енергетичні компанії ознайомлюються і вдосконалюють свої технології з видобутку газу з нетрадиційних ресурсів, що може дати змогу за короткий термін здійснити суттєвий приріст його видобутку порівняно з поточним станом – приблизно 14 млрд. кубометрів на рік.

З початку 90-х років минулого століття почалося суттєве розмежування між рівнем економічного зростання і споживанням енергії в ФРН, причина якого – технологічний прогрес енергетичного сектору, зростання енергозбереження, раціоналізація і структурна перебудова економіки. Тому навіть запланований вихід з атомної енергетики не

розглядається як чинник до збільшення споживання газу, зокрема російського. ФРН має намір компенсувати ці потужності за рахунок відновлюваної енергетики та розвитку маневрових генеруючих потужностей на традиційних ресурсах, зокрема вугіллі, та в перспективі – природному газі з нетрадиційних джерел [2].

ЛІТЕРАТУРА

1. *Germany – CIA – The World Factbook* <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/gm.html>.
2. *Gas marketing in Europe* // *Gazprom* <http://www.gazprom.com/marketing/europe/>.
3. *Country gas profile – Germany* // *Energy Delta Institute* <http://www.energydelta.org/mainmenu/edi-intelligence-2/our-services/Country-gas-profiles/country-profilegermany>.
4. *Michael Sander. A “Strategic Relationship”?* *The German Policy of Energy Security within the EU and the Importance of Russia* // *Foreign Policy in Dialogue – Volume 8 – Issue 20 – 16–25*.

ОЛЕКСАНДР МІНЕНОК
Науковий керівник:
к.е.н. доцент Кривоус В. Б.

ДОСВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В ЄС – ВЕКТОРИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В РАМКАХ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ

Кінець ХХ – початок ХХІ століття характеризується формуванням сучасної фази глобальної економічної системи, яка базується на новій парадигмі науково-технічного розвитку. Перехід країн – ключових інноваторів до нової моделі сучасної економіки – інноваційної системи – в умовах загострення глобальних проблем і викликів зумовлюють зміни національного економічного розвитку усіх країн світу. З огляду на зазначене, особливої актуальності набуває дослідження інноваційної складової розвитку ЄС в умовах ЗВТ+, а надто в контексті підписання Угоди про асоціацію України з ЄС, оскільки сприятиме адаптації української економіки до євростандартів.

ЄС – це могутнє інтеграційне об’єднання, яке в процесі свого розвитку досягло високого рівня політичної інтеграції, уніфікації права, економічного співробітництва, соціального забезпечення та культурного розвитку. Запровадження Рамкових програм з 1984 року дало поштовх до широкомасштабного процесу конвергенції національних науково-технічних політик в Європі. Створена усередині 1990-х років мережа інноваційних регіонів Європи започаткувала процес обміну досвідом у сфері інноваційної діяльності. Це в свою чергу сприяло зростанню конкурентоспроможності європейських регіонів в рамках реалізації інноваційних стратегій. Завершення процесів формування єдиного наукового простору в ЄС та єдиної системи управління інноваційним розвитком відбулося в 2000 році. Одночасно з цим проголошена концепція створення єдиного дослідницького простору в Європі з метою об’єднання зусиль вчених різних країн.

Згідно Лісабонської стратегії розвитку економіки ЄС, що охоплювала період з 2000 по 2010 роки, ЄС мав стати найбільш конкурентоспроможною, динамічною і наукомісткою економікою у світі, здатною на стале економічне зростання, з наявністю кращих робочих місць і великою соціальною згуртованістю [1]

У березні 2010 року прийнята в ЄС стратегія «Європа 2020», яка базується на посиленні інноваційної складової економічного розвитку. Проект «Інноваційний Союз» в рамках цієї стратегії має намір підвищити конкурентоспроможність ЄС на світовому рівні шляхом інвестування 3% від ВВП в НДДКР, що до 2020 року може створити 3,7 млн. робочих місць і збільшити річний ВВП на 795 млрд. євро до 2025 року. Проект «Інноваційний Союз» містить 34 ініціативи. [2] Фінансування цього проекту здійснюється у рамках спеціального фінансового інструменту «Горизонт 2020». Його бюджет становить